

Beleidsplan Wmo Jeugd 2018-2021

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Wmo Jeugd 2018-2021 van de gemeente Maasdriel. Dit document is tot stand gekomen in samenwerking met velen: de commissieleden van Samenleving & Financiën, maatschappelijke organisaties, de Participatieraad Maasdriel, het po en vo samenwerkingsverband De Meierij en het gebiedsteam van Maasdriel. Gezamenlijk hebben we de uitgangpunten bepaald waar de gemeente de komende periode haar aandacht op moet richten. En gezamenlijk zetten we onze schouders eronder om de doelen uit het beleidsplan te realiseren. Dit beleidsplan bouwt voort op dat wat er al is én neemt de volgende stap: de transformatie.

Gemeente Maasdriel wil een gemeente zijn met levendige dorpen en inwoners die elkaar helpen. We streven ernaar dat inwoners in staat worden gesteld deel te nemen aan activiteiten van hun keuze. Sociale contacten, een zinvolle daginvulling, zingeving en gezondheid leiden tot een verhoogd welbevinden van de inwoner. Gemeente Maasdriel is rijk aan organisaties, kerken, instellingen, sportclubs en verenigingen. Zij hebben een belangrijke rol binnen de gemeenschap en leveren een enorme bijdrage aan het welbevinden van inwoners. Dit maakt Maasdriel sterk.

Het beleidsplan richt zich op de activering van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners en die van de Maasdrielse samenleving. We zetten in op het versterken van de samenleving door het stimuleren, faciliteren en het verbinden van onze inwoners met maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders. Een mooie opdracht voor de komende jaren.

Anita Sørensen
Wethouder Zorg en welzijn

December 2017

Samenvatting Beleidsplan Wmo Jeugd

Inwoners centraal

- Voor ieder de zorg die nodig is;
- Bevorderen omkijken naar elkaar.

Transformatie

Eigenaarschap bij inwoners en gemeente.

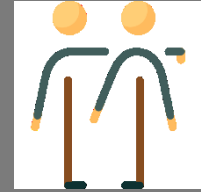
Algemene voorzieningen

Aandacht voor opgroeien

Samenwerken

Aandacht voor eigenaarschap

- Gemeente en inwoners helpen elkaar bij het organiseren van sociale en zorggerichte activiteiten;
- Inwoners helpen de gemeente bij het organiseren van sociale en zorggerichte activiteiten;
- Bevorderen van samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en inwoners;
- Bevorderen samenhang met accommodatiebeleid.

Investeren in goede gezondheid

- Uitbouwen en investeren in bestaande initiatieven die aanmoedigen tot een gezondere levensstijl;
- Betrekken van verschillende partners;
- Actualiseren beleid in de nieuwe gezondheidsnota.

Lokaal onderwijsbeleid

Passend onderwijs

Samenwerken met samenwerkingsverband de Meierij met als doel leerlingen in staat stellen zich optimaal te ontwikkelen

Bommelerwaardse Educatieve Agenda

Bestuurlijk Bommelerwaards overleg tussen gemeenten en onderwijs tbv uitvoering onderwijsbeleid.

Onderwijsachterstandenbeleid

- Harmoniseren peuterspeelzalen en kinderdagopvang;
- Verbeterplan regie op voor- en vroegschoolse educatie.

Opgroeien met weinig geld

Uitvoering geven aan het minimale beleid

Sociaal medische indicatie voor kinderopvang

Tegemoetkoming in de kosten kinderopvang op indicatie van gebiedsteam.

Zorgcontinuïteit 18- / 18+

Afspraken maken met zorgaanbieders voor het continueren van zorg bij jongeren na het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

Straathoekwerk

Overlast en middelengebruik tegengaan bij hanggroepen en jongeren.

Buurtportcoach

Investeren in een gezonde leefstijl en stimuleren van zelf-organiserend vermogen.

Inwonerbetrokkenheid

Ambitie

Samenvoegen van de Zaltbommelse en Maasdielse adviesraden met vertegenwoordiging van doelgroepen.

VN-Verdrag Handicap

Bevorderen van volwaardig meedoen aan de samenleving van mensen met een beperking.

Inwoners met zorgvragen

Gebiedsteam Maasdiel

Aandacht voor nog betere dienstverlening:

- Wachtlijsten beperken;
- Kortdurende trajecten aanbieden.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Uitbreiden professionele onafhankelijke cliëntondersteuning.

Langer zelfstandig thuis wonen

Informeren van en bewustwording creëren.

Veilig Thuis

Hulp blijven bieden binnen de lokale infrastructuur voor zeer kwetsbare groepen binnen de samenleving.

Mantelzorgers

Mantelzorgers ondersteunen en daarvoor het mantelzorgbeleid doorontwikkelen.

Vrijwilligers en actieve inwoners

Vrijwilligersbeleid ontwikkelen om de wijze vast te leggen hoe vrijwilligers worden gestimuleerd, gewaardeerd en gefaciliteerd.

Instrumenten

Subsidieregelingen

Subsidieregelingen inzetten als instrument voor de transformatie.

Lokaal inkopen van zorg

Na het gezamenlijke contract voor Huishoudelijke Hulp ook gezamenlijk inkopen van zorg met Zaltbommel met als doel:

- Betere kwaliteit;
- Korte lijntjes met zorgaanbieders;
- Meer keuzemogelijk voor een cliënt;
- Makkelijker resultaatgericht werken;
- Makkelijker innoveren en organiseren van slimmere zorg;
- Meer richten op regio de Meierij;
- Nieuwe aanbesteding hulpmiddelen.

Vervoersvoorziening

Bekijken of vervoer voor andere doelgroepen, bijvoorbeeld leerlingenvervoer, kan worden ingepast.

Beschermd wonen

Vorbereiden op de toenemende vraag naar wonen met zorg.

Meerkosten chronisch zieken en gehandicapten

Regeling om inwoners met een handicap of chronische ziekte én met een minimuminkomen te compenseren via een collectieve zorgverzekering.

Informeren en communiceren

Meer samenwerken, overleggen en uitleggen aan maatschappelijke organisaties door bijeenkomsten te organiseren.

Sociale Kaart

Inventarisatie van alle aanwezige algemeen toegankelijke voorzieningen en voorzieningen waarvoor een doorverwijzing nodig is en een wijze ontwikkelen waarop dit gecommuniceerd wordt.

Resultaatmeting

- Cliëntervaringsonderzoek;
- Benchmark;
- Rapportage Sociaal Domein

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Samenvatting.....	5
Inleiding	9
1. Uitgangspunten	11
2. Algemene voorzieningen	12
2.1 Aandacht voor eigenaarschap	12
2.2 Investeren in goede gezondheid	13
3. Aandacht voor opgroeien	15
3.1 Lokaal onderwijsbeleid	15
3.2 Opgroeien met weinig geld	16
3.3 Extra tegemoetkoming kinderopvang	16
3.4 Zorgcontinuïteit 18- / 18+	16
3.5 Straathoekwerk	16
3.6 Buurtsportcoach	17
4. Samenwerken	18
4.1 Inwoners met zorgvragen	18
4.2 Betrokken inwoners.....	20
4.3 Inwonerbetrokkenheid.....	21
4.4 VN-verdrag Handicap	22
5. Instrumenten	23
5.1 Communicatie	23
5.2 Sociale kaart	23
5.3 Subsidieregelingen	23
5.4 Lokaal inkopen van zorg	23
5.5 Vervoersvoorziening	24
5.6 Meerkosten chronisch zieken of beperkingen	24
5.7 Resultaatmeting	24
5.8 Rapportages Sociaal Domein	25
5.9 Bekostiging van oud en nieuw beleid	26

Inleiding

De Nederlandse verzorgingsstaat verandert langzaam maar zeker in een participatiesamenleving. Door de politieke keuze voor een bescheiden overheid en een sterke samenleving, zijn zelfredzaamheid en samenredzaamheid de uitgangspunten geworden binnen het sociaal domein. Gemeenten spelen hierin een centrale rol omdat zij verantwoordelijk zijn geworden voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. Deze nieuwe beleidsnota Wmo en Jeugd is een belangrijk instrument om inzicht te geven in de prioriteiten die de gemeente Maasdriel de komende vier jaar wil stellen in het sociaal beleid.

Wij grijpen de gelegenheid aan om een integrale nota op te stellen die fungeert als paraplu boven alle beleidsmaatregelen die betrekking hebben op het sociale domein. We hebben een visie op de richting en de manier waarop we willen werken. We hebben voor een groot deel ook al zicht op de beleidsmaatregelen die we op specifieke thema's willen inzetten. In deze nota geven we het totaalbeeld weer. Op onderdelen zal nadere uitwerking volgen.

Voordat we u meenemen in onze visie en de wijze waarop we daar uitvoering aan willen geven, volgt hier een korte beschrijving van hoe we daartoe zijn gekomen.

De invoering van de decentralisaties was voor gemeenten een grote opgave. Terugkijkend op de eerste jaren 2015, 2016 en 2017 kunnen we zeggen dat de overgang goed is gegaan. Alle inwoners die in 2014 zorg kregen konden ook in 2015 gebruik blijven maken van diezelfde zorg. Met alle zorgaanbieders die in beeld waren zijn contracten afgesloten. Er is hard gewerkt aan het opbouwen van een gebiedsteam om de toeleiding naar individuele zorg goed te kunnen regelen. Nu kijken we vooruit naar de volgende fase; na de overgang volgt de transformatie.

We hebben gesprekken gevoerd met leden van het gebiedsteam, met raadsleden en met medewerkers van maatschappelijke organisaties. Op basis van de gesprekken hebben we onze visie op de participatiesamenleving aangescherpt. We geven in deze nota eerst de uitgangspunten weer en beschrijven daarna de belangrijkste thema's voor de komende jaren. Dat zijn:

1. Algemene voorzieningen;
2. Aandacht voor opgroeien;
3. Samenwerken.

Daarnaast beschrijven we de instrumenten die de gemeente tot haar beschikking heeft om de uitvoering van dit beleid te realiseren.

1. Uitgangspunten

De inwoner centraal

Bij de start van de decentralisaties is gekozen voor het uitgangspunt 'de inwoner centraal'. Centraal staat dat inwoners de zorg krijgen die ze nodig hebben. Dat blijft een belangrijk uitgangspunt. De werkwijze van het gebiedsteam is daarop gebaseerd: in een gesprek wordt gekeken waar de behoeften liggen van de inwoner, welke onderdelen de inwoner zelf kan regelen of met zijn eigen netwerk, waarin kan worden voorzien met inzet van vrijwilligers en wat er dan nog overblijft om in te worden voorzien met een maatwerkvoorziening. We investeren in deze werkwijze door het gebiedsteam kwalitatief te verbeteren. Daarnaast voegen we nu een nieuw uitgangspunt toe: transformatie in het sociaal domein. Maasdriel wil bevorderen dat inwoners meer omkijken naar elkaar.

Transformatie in het sociaal domein

Met de decentralisaties van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet zijn er niet alleen taken bijgekomen maar is er ook een opdracht bij gekomen: ook in de toekomst moet de gemeente zorg blijven leveren, terwijl de aanspraken op zorg zullen toenemen (vergrijzing) en het budget niet zal toenemen. Deze opdracht gaat gepaard met het uitgangspunt dat de overheid anders moet omgaan met vragen van inwoners. De gemeente moet inwoners stimuleren meer zelf regie te nemen over hun eigen leven en meer maatwerk leveren door uit te gaan van de vragen van inwoners. Wat mensen zelf kunnen doen om te blijven meedoen in de samenleving moeten we stimuleren en faciliteren. Wat mensen niet meer zelf kunnen en waar ze wel behoefte aan hebben, daarin moet de gemeente voorzien. Bij voorkeur worden daar ook inwoners bij ingezet. De lokale overheid moet meer gaan registreren. Deze manier van werken is de kern van de transformatie. Dat moet er toe leiden dat de gemeente ook in de toekomst kan uitkomen met het totale budget voor zorg, waarbij iedere inwoner nog steeds de zorg krijgt die nodig is. Maasdriel heeft in 2016 een begin gemaakt met de nieuwe manier van werken die past bij de transformatie met het programma Krachtige Kernen. Het doel is om inwoners te stimuleren meer zelf te organiseren en de verantwoordelijkheid te nemen voor een beter woon- en leefklimaat. Inmiddels zijn er al veel initiatieven genomen door inwoners. In deze nota geven we aan hoe de transformatie kan worden ingevuld om te bevorderen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en meer samenredzaam worden. We willen dat mensen meer omzien naar elkaar. Dat gaan we ontwikkelen. We willen een extra impuls geven om inwoners, samen met maatschappelijke organisaties, ook verantwoordelijkheid te laten nemen voor nieuwe algemene voorzieningen die zijn bedoeld voor kwetsbare inwoners. Behalve een prettiger leven, meer sociaal contact, meer kennis en handvatten voor ander gedrag en meer gerichte aandacht, zal dit er ook toe leiden dat er minder snel of minder intensieve individuele zorg nodig is. In schema ziet dit er als volgt uit:

Uitgangspunten	Aanpak	Resultaat	Typering
Inwoner centraal (Ieder krijgt de zorg die nodig is)	Indicatiestelling door gebiedsteam	Mantelzorgondersteuning Inzet van vrijwilligers Maatwerkvoorziening inzetten	Individuele zorg
Transformatie Sociaal Domein (Omkijken naar elkaar)	Eigenaarschap inwoners en/of gemeente	Meer algemene voorzieningen Minder behoefte maatwerkvoorzieningen	Collectieve zorg

2. Algemene voorzieningen

Het eerste thema waarop we de komende jaren willen inzetten zijn algemene voorzieningen voor inwoners met een lichte hulpvraag.

De komende jaren gaan we inzetten op het ontwikkelen van algemene voorzieningen en het versterken van integrale ondersteuning van inwoners. Algemeen gesteld kunnen we zorgvragen niet voorkomen, maar voor individuele inwoners kunnen de aanwezigheid van algemene voorzieningen wel een zorgvraag oplossen of uitstellen. Een goed bouwwerk van zorgvoorzieningen bestaat uit de combinatie van geïndiceerde zorg plus laagdrempelige algemene voorzieningen. Algemene voorzieningen moeten een positieve bijdrage leveren aan het samenleven van inwoners en aan het ondersteunen van inwoners. Daarbij kunnen inwoners in de ene situatie een bijdrage leveren aan het aanbod en in een andere situatie zelf gebruik maken van het aanbod.

Het doel is om voorzieningen te bedenken en te realiseren die

- Laagdrempelig zijn (dichtbij, betaalbaar);
- Voor en door inwoners worden opgezet en mede uitgevoerd (benutten van ervaringsdeskundigheid en kwaliteiten van inwoners, professionele ondersteuning waar nodig);
- Passen in het kader van de Wmo (het mogelijk maken voor inwoners om langer zelfstandig thuis te blijven wonen en om mee te kunnen blijven doen aan het maatschappelijk leven);
- Passen in het kader van de Jeugdwet (bevorderen van een beter opvoedklimaat en betere opgroeimogelijkheden).

Het ontwikkelen van nieuwe algemene voorzieningen heeft alleen het gewenste effect als ze voor en door inwoners worden opgezet. We gaan dit van onderop stimuleren per dorpskern door hiervoor alle relevante spelers bij elkaar te brengen. We denken daarbij aan de dorpsraden en andere actieve bewoners. De centrale vragen per dorpskern zijn:

1. Wat hebben kwetsbare inwoners in uw dorp nodig?
2. Wilt u zich daarvoor inzetten?
3. Wie moeten we betrekken om dit verder te ontwikkelen?

De rol van de gemeente hierbij is dat alle informatie over gemeentelijke voorzieningen toegankelijk wordt gemaakt en dat inwoners in contact worden gebracht met organisaties die kunnen ondersteunen. Deze werkwijze houdt in dat er per dorp andere voorzieningen worden ontwikkeld. Daardoor ontstaan voorzieningen die passen bij de bevolkingssamenstelling van het dorp en die met draagvlak kunnen worden ontwikkeld. Eenmaal gerealiseerd dragen de nieuwe voorzieningen bij aan de totale zorginfrastructuur van Maasdriel.

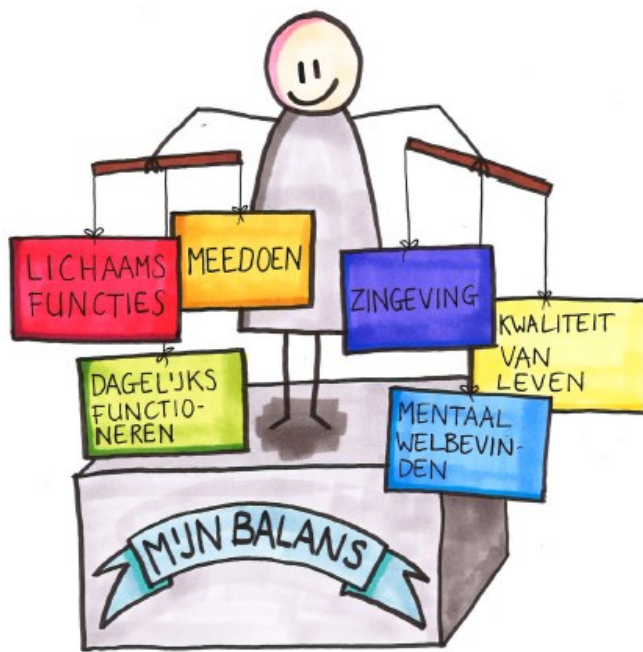
2.1 Aandacht voor eigenaarschap

Maasdriel heeft al ervaring met de werkwijze van de transformatie. Bij het stimuleren van inwoners om meer regie te nemen, is aandacht voor eigenaarschap van de initiatieven van belang. We onderscheiden vier soorten van eigenaarschap:

1. De inwoner is eigenaar en de gemeente heeft geen rol,
2. De inwoner is eigenaar en de gemeente helpt mee,
3. De gemeente is eigenaar en de inwoner helpt en denkt mee,
4. De gemeente is eigenaar en de inwoner is klant (vb. paspoorten).

Zowel het programma Krachtige Kernen als bij de ontwikkeling van algemene voorzieningen gaat het om het eigenaarschap onder 2 en 3. Soms is de gemeente eigenaar vanwege wet- en regelgeving en kan er worden nagedacht over overdracht van eigenaarschap van de gemeente naar de inwoners. Soms moet de gemeente duidelijk maken dat er geen directe verantwoordelijkheid ligt voor de gemeente maar wel wil meehelpen en ondersteunen.

Bij de ontwikkeling van algemene voorzieningen in het sociaal domein speelt mee dat deze zijn bedoeld voor kwetsbare mensen. De gemeente wil zeker weten dat voldoende kwaliteit kan worden gerealiseerd, zowel in de ontwikkeling van het initiatief als bij de uitvoering. Daarom vindt de gemeente het van belang dat maatschappelijke organisaties hier hun rol pakken. Ook hierbij gaat het om maatwerk. Bijvoorbeeld het organiseren van activiteiten als dagbesteding voor eenzame ouderen: dit kan een algemene voorziening zijn die inwoners (met enige hulp) kunnen opzetten en daarna zelfstandig kunnen organiseren. Maar bij dagbesteding voor dementerende ouderen zal de gemeente en de betrokken maatschappelijke organisaties meer en andere eisen stellen aan de organisatie en uitvoering.

Bij het ontwikkelen van algemene voorzieningen in de dorpen zullen de maatschappelijke organisaties die actief zijn in Maasdriel en die door de gemeente financieel worden ondersteund, worden gevraagd een bijdrage te leveren. Wij zijn met de Participatieraad van mening dat het activeren van inwoners een belangrijke taak is voor maatschappelijke organisaties, waarmee eigenaarschap kan worden aangemoedigd. Voor dit doel krijgen de dorpen een accounthouder vanuit het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling. Het bevorderen van de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en de inwoners, plus het vertalen van de ondersteuning naar resultaatafspraken en randvoorwaarden wordt een taak voor deze accounthouders.

2.2 Investeren in goede gezondheid

In Maasdriel wordt vierjaarlijks het lokale gezondheidsbeleid opgesteld. Hierin wordt aan de hand van de actuele situatie bepaald op welke manier de gemeente wil bijdragen aan de gezondheid van haar inwoners. De nota is in de maak en sluit aan op de uitgangspunten die vastgesteld worden in deze beleidsnota Wmo/Jeugd.

De gezondheidssituatie van inwoners in Maasdriel laat momenteel een trend zien die afwijkt ten opzichte van andere gemeenten in de regio. Op verschillende terreinen sluit Maasdriel niet aan bij de positieve cijfers die landelijk of regionaal zichtbaar zijn.

Wij willen de huidige negatieve trend keren en de gezondheidsontwikkeling van inwoners van Maasdriel laten aansluiten bij de regionale en landelijke trend. Dit is belangrijk voor het vitaal houden van inwoners. Wij hebben de afgelopen periode verschillende instrumenten ingezet die positief bijdragen aan de gezondheid. Zo hebben wij buurtsportcoaches ingezet, wordt de samenwerking gezocht en gevonden met maatschappelijke partners, zijn er succesvolle projecten uitgevoerd (o.a. fittest voor ouderen, Bommelerwaard Beweegt, Maasdriel Gezond) en is geïnvesteerd in de afstemming met huisartsen.

De komende periode willen we de initiatieven verder uitbouwen en hier extra op investeren:

- Intensievere betrokkenheid en samenwerking met maatschappelijke partners op het gebied van verbeteren van de leefstijl van inwoners (Maasdriel Gezond).
- Investeren in aanvullende activiteiten door uitbreiding van de inzet van de buurtsportcoach.
- Algemene activiteiten: valpreventie, fittest, gezonde school.

Meer investeren in een gezonde leefstijl: gezonder eten, meer bewegen, minder middelengebruik. De gemeente neemt hierin een regisserende rol en betreft hierbij uitdrukkelijk de verschillende partners die een bijdrage leveren aan de gezondheid van inwoners in Maasdriel. Belangrijke partners hierin zijn:

- GGD: gezondheidsmakelaar, adviseur gezonde school.
- Huisartsen, praktijkondersteuners, jeugdartsen.
- Buurtsportcoaches.
- Maatschappelijke organisaties: scholen, SWB, sportverenigingen, consultatiebureau, Iriszorg.

De Participatieraad wijst op het belang van onderzoek naar de opvallend negatieve gezondheidssituatie. In eerste instantie kiezen wij vooral voor initiatieven om de trend te keren. Voorzieningen die hiervoor bestaan en ontwikkeld zullen worden zullen goed bekend worden gemaakt bij de inwoners.

3. Aandacht voor opgroeien

Het tweede thema is aandacht voor opgroeien. Onderwijs en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren. De gemeente richt zich hierbij op problemen die samenhangen met het opgroeien en opvoeden. Het onderwijs richt zich op problemen die samenhangen met het leren en de omgang met elkaar binnen de school. Het onderwijs is een belangrijke vind- en signaleringsplaats voor het gebiedsteam. Het gebiedsteam en het onderwijs hebben de opdracht om gezamenlijk op te trekken als het gaat om kwetsbare leerlingen.

3.1 Lokaal onderwijsbeleid

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Onderwijs dat uitgaat van hun mogelijkheden, maar ook rekening houdt met hun beperkingen. Kinderen gaan, als dat kan, naar het regulier onderwijs. Wij vinden “thuisnabij” onderwijs belangrijk en dan bij voorkeur in het dorp, zodat de kinderen al van jongs af aan een plek hebben in Maasdrielse samenleving. Als je immers in je eigen dorp op school zit, leer je andere kinderen gemakkelijker kennen en omgekeerd. Dat werkt ook op latere leeftijd door. Door integraal samenwerken met het PO en VO Samenwerkingsverband De Meierij (SWV) geven wij aanvullende ondersteuning aan de kinderen, hun ouders en hun omgeving daar waar nodig en gewenst.

De komende periode zal de aandacht uitgaan naar het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en gebiedsteam.

De gemeente is vertegenwoordigd in het portefeuillehoudersoverleg van het SWV en in ambtelijke werkgroepen. In onderlinge samenwerking wordt gezocht naar passende oplossingen om leerlingen in staat te stellen zich optimaal te ontwikkelen.

Bommelerwaardse Educatieve Agenda

Op het gebied van onderwijsbeleid wordt tussen het onderwijsveld en gemeente op verschillende manieren samengewerkt. Het lokaal onderwijsbeleid wordt afgestemd tussen schooldirecties en gemeente in het directieoverleg. Hier worden op uitvoeringniveau de initiatieven voor lokale uitvoeringsprojecten besproken. Op bestuurlijk niveau willen we periodiek overleg gaan initiëren. Op initiatief van zowel gemeente als de schoolbesturen wordt bestuurlijk wel de afstemming gevonden op projecten rondom onderwijshuisvesting of onderwijsbeleid.

In 2017 wordt een Lokaal Educatieve Agenda vastgesteld die wordt opgesteld in samenwerking met Zaltbommel. Deze Bommelerwaardse Educatieve Agenda (BEA) bepaalt de speerpunten en initiatieven op het gebied van lokaal onderwijsbeleid. Ook wordt hierin opgenomen hoe de beide gemeenten en het onderwijs op uitvoerend en bestuurlijk niveau gaan overleggen.

De BEA wordt in 2017 nog voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt uitgevoerd vanaf 2018. Hierin wordt samengewerkt met de schoolbesturen, schooldirecties en andere onderwijsgerelateerde instellingen.

Onderwijsachterstandenbeleid

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het faciliteren van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) ten behoeve van het ondersteunen van kinderen tot 4 jaar met een (taal)achterstand. Door middel van programma's wordt een aanbod gecreëerd dat achterstanden bij deze doelgroepkinderen aan moet pakken om een goede start op de basisschool mogelijk te maken. In Maasdriel worden de VVE-programma's uitgevoerd door de peuterspeelzalen (SPM).

De rol van de gemeente op het gebied van de regie op VVE moet worden verbeterd. Hiervoor is een verbeterplan in ontwikkeling. Als gevolg van de harmonisatie van de kinderopvang en peuterspeelzaalwerk zal het aanbod van VVE veranderen. De gevolgen van de harmonisatie worden momenteel uitgewerkt en in december 2017 aan de gemeenteraad voorgelegd. Het verbeterplan en de harmonisatie zullen in 2018 worden geïmplementeerd.

3.2 Opgroeien met weinig geld

Bij huishoudens met een laag inkomen schieten sport, culturele en maatschappelijke activiteiten er vaak bij in. Deze huishoudens hebben onvoldoende middelen voor het lidmaatschap van een (sport)vereniging, de kindervakantieweek of een schoolreisje. De gemeente Maasdriel vindt het belangrijk dat alle kinderen kunnen meedoen in de samenleving, ook als iemand een laag inkomen heeft.

Met de gemeente Zaltbommel wordt intensief samengewerkt op het gebied van minimabeleid. In 2017 is het huidige minimabeleid geëvalueerd. Dit heeft geleid tot een nieuwe, gezamenlijk minimanota 2018–2020. Inmiddels is de minimanota door de raad vastgesteld en zal er meer bekendheid worden gegeven aan de mogelijkheden die er zijn.

Ook de maatschappelijke partners nemen een belangrijke rol in binnen het minimabeleid. Zij komen eenmaal in de twee maanden samen in de Brede Beweging. Hier wordt kennis en ervaring uitgewisseld. Een eerste concreet voorbeeld van een project tussen beide gemeenten en maatschappelijke organisaties is het project Vroegsignalering. Dit project is een samenwerking met woningcorporaties en richt zich op het vroegtijdig signaleren van huurachterstand. Risicohuishoudens komen sneller in beeld, waardoor mensen vroegtijdig geholpen kunnen worden.

3.3 Extra tegemoetkoming kinderopvang

Het kan zijn dat een ouder door sociale of medische omstandigheden tijdelijk onvoldoende in staat is om een kind een gezonde en evenwichtige ontwikkeling te bieden. Een gemeente heeft de verplichting om bij te dragen in de kosten van kinderopvang, als kinderopvang een oplossing kan zijn. Zowel de omstandigheden van de ouders tellen hierbij mee (opvoedsituatie) als de ontwikkeling van het kind (opgroeisituatie). Het gebiedsteam geeft hiervoor een indicatie af. Voorheen was dit een onderdeel van de bijstandsregelingen. Sinds de Participatiewet is deze regeling ondergebracht bij zowel de Wmo (voor het ouderdeel) als de Jeugdwet (voor het kinddeel). In de nieuwe verordeningen Wmo en Jeugdzorg wordt dit verwerkt. Het gaat hier nadrukkelijk om kinderopvang en niet om peuteropvang. Dat betekent dat er geen verband is met de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang die ingaat in 2018.

3.4 Zorgcontinuïteit 18- / 18+

In de Jeugdwet wordt een leeftijdsgrens van 18 jaar gehanteerd voor de verschillende vormen van jeugdhulp en de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen. Na het 18e jaar vinden ondersteuning, hulp en zorg in principe plaats vanuit een ander wettelijk kader zoals de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (Wmo), de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Jeugdhulp kan in sommige gevallen doorlopen tot maximaal het 23e levensjaar, voor zover deze hulp niet via een andere wet mogelijk is en mits voldaan wordt aan de in de Jeugdwet gestelde voorwaarden.

Aandachtspunt hierbij is de afstemming tussen de verschillende wettelijke kaders. Als duidelijk is dat ook na het 18e jaar ondersteuning nodig is, moet tijdig de zorgcontinuïteit worden geregeld.

Om dit te waarborgen worden hierover door het gebiedsteam met de aanbieders van specialistische jeugdhulp afspraken gemaakt. Deze zijn erop gericht dat de aanbieder, in overleg met het gebiedsteam, tijdig een plan maakt met daarin de ondersteuningsbehoefte van de jongere, na het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

3.5 Straathoekwerk

Overlastgevend en crimineel gedrag vindt vaak plaats in groepsverband. Binnen een jeugdgroep zijn er kinderen en jongeren die probleem- en of delictgedrag vertonen en die het risico lopen af te glijden in de criminaliteit. Het is daarom belangrijk risicojongeren tijdig te signaleren om overlast te verminderen en, waar nodig, hulp te verlenen.

Om tijdig te kunnen signaleren maakt Maasdriel gebruik van een straathoekwerker die de risicojongeren in de gemeente opzoekt.

Er is een inventarisatie gemaakt van de groepen jongeren die zich ophouden in de buitenruimte. Gemeente Maasdriel wil de overlast tegengaan in samenwerking met politie, leerplichtambtenaar, welzijnswerk, verslavingszorg, verenigingen, woningcorporaties en omwonenden.

De Participatieraad pleit voor het nader uitwerken van de aanpak van overlast door jongeren. Wij zijn er voorstander van om het straathoekwerk te intensiveren in samenhang met het buurtsportwerk.

3.6 Buurtsportcoach

Gemeente Maasdriel heeft een buurtsportcoach aangesteld. De buurtsportcoach heeft als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegactiviteiten in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs. De buurtsportcoach organiseert de activiteit tijdelijk en vervolgens worden deze activiteiten overgenomen door de inwoners zelf.

Gemeente Maasdriel investeert hiermee in een gezonde leefstijl voor haar inwoners en stimuleert het zelforganiserend vermogen. Gezamenlijk met de Stichting Welzijn Bommelerwaard is er een uitvoeringsplan opgesteld voor de inzet van de buurtsportcoach. De buurtsportcoach richt zich op alle dorpskernen van Maasdriel. In 2018 wordt verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan.

4. Samenwerken

Het derde thema is samenwerken. Hier beschrijven we ontwikkelingen die zijn ingezet en worden geïntensifieerd om goede zorg te leveren en om het omzien naar elkaar te kunnen ontwikkelen.

4.1 Inwoners met zorgvragen

Om zorg te kunnen leveren aan inwoners moeten er contracten worden gesloten met zorgaanbieders. Door gezamenlijke inspanningen in regioverband zijn er in 2014 contracten gesloten met alle zorgaanbieders waar inwoners van de regio gebruik van maakten. Vanaf 1 januari 2015 is veel aandacht gegaan naar het bedienen van inwoners met nieuwe zorgvragen en het opnieuw beoordelen van aflopende zorgaanpakken (herindicaties). Dat gebeurt door het gebiedsteam.

Gebiedsteam Maasdriel

Inwoners met een vraag over zorg kunnen terecht bij het gebiedsteam van Maasdriel. Voor volwassen inwoners is het gebiedsteam de enige toegangspoort naar individuele maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo. Voor kinderen is het gebiedsteam een belangrijke toegangspoort naar zorg in het kader van de Jeugdwet, maar niet de enige. Huisartsen en specialisten kunnen ook verwijzen naar zorg. Omdat de verleende zorg alleen betaald kan worden als de gemeente een contract heeft gesloten met de zorgaanbieder, investeert het gebiedsteam in goed overleg met de huisartsen en andere verwijzers.

Werkwijze

Er komen allerlei vragen binnen bij het gebiedsteam. Bij sommige vragen zijn inwoners direct geholpen met een doorverwijzing naar een vrijwilligersorganisatie of de Stichting Welzijn Bommelerwaard (SWB). Het uitgangspunt van de hulpverlening van het gebiedsteam is om inwoners zo veel mogelijk op eigen kracht en met hulp van de eigen omgeving te laten werken aan het oplossen van problemen. Als dat niet voldoende is wordt gekeken naar aanvullende inzet van professionele ondersteuning. In een gesprek (wordt vaak het keukentafelgesprek genoemd) verkent een medewerker van het gebiedsteam de volgende zaken:

1. wat kunt u zelf doen?
2. wat kan uw sociale netwerk voor u doen?
3. en wat blijft er dan nog over waarvoor de gemeente u gaat compenseren?

Het gaat altijd om maatwerk. Kwetsbare mensen zijn afhankelijk van hun sociale netwerk en mantelzorg. Kan deze ondersteuning worden versterkt en verbeterd? Is er een oplossing nodig voor de korte of de lange termijn? Kan gebruik worden gemaakt van bestaande algemene voorzieningen of is een individuele maatwerkvoorziening nodig? En als een maatwerkvoorziening nodig is, aan welke kwaliteitseisen moet die dan voldoen om voor deze inwoner een goed resultaat op te leveren? Dat zijn de vragen waar medewerkers van het gebiedsteam zich mee bezig houden.

Ontwikkeling

Bij de start in 2015 is gekozen voor een gebiedsteam dat bestaat uit een combinatie van mensen in dienst van de gemeente plus gedetacheerde medewerkers. Dat wil zeggen dat de medewerkers een thuisbasis hadden bij een andere organisatie die is gespecialiseerd in zorg, zoals MEE, STMR en JBG. Inmiddels is gekozen voor een gebiedsteam met een stevige basis van medewerkers in dienst van de gemeente. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van gespecialiseerde medewerkers op uitzendbasis. Er is ingezet op het wegwerken van wachtlijsten, het stroomlijnen en verbeteren van de processtappen, het aanscherpen van kwaliteitseisen en het verbeteren van de administratieve processen. Op al deze punten is vooruitgang geboekt maar deze stappen zijn nog niet klaar. Daarnaast wordt ingezet op zichtbaarheid en vindbaarheid en geïnvesteerd in de contacten met huisartsen en scholen.

Belangrijk zijn de vereisten op het gebied van de bekwaamheid van de gebiedsteammedewerkers (Wet professionalisering jeugdhulp). Volgens de Jeugdwet moet jeugdhulp op een verantwoorde manier worden gegeven. Dit betekent dat voor specifieke taken die omschreven staan in het Kwaliteitskader Jeugd een geregistreerde professional moet worden ingezet. Maasdiel gaat borgen dat jeugdhulpverleners binnen het gebiedsteam geregistreerd zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd of BIG-register. De kwaliteit van de dienstverlening van het gebiedsteam wordt voortdurend verbeterd door training, intervisie en gesprekken met verwijzers zoals huisartsen en scholen.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Iedere cliënt heeft recht op onafhankelijke cliëntondersteuning. Dat geldt ook voor een partner of familielid die de cliënt ondersteunt. Inwoners worden hier actief op gewezen. Binnen Maasdiel bestaan verschillende mogelijkheden voor cliëntondersteuning. Professionals van MEE kunnen worden ingezet in overleg met het gebiedsteam en vrijwillige ouderenadviseurs zijn beschikbaar. Onder onafhankelijke cliëntondersteuning wordt verstaan dat inwoners ook een beroep kunnen doen op professionele ondersteuning als ze vragen hebben zonder dat ze direct een keukentafelgesprek bij het gebiedsteam willen aanvragen. Wij gaan hierin voorzien omdat we verwachten dat het aantal informatievragen zal toenemen. We denken daarbij vooral aan vragen van inwoners bij de afweging om zorg aan te vragen in het kader van de Wet Langdurige Zorg (gefinancierd door de Rijksoverheid) of in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (gefinancierd door de gemeente).

Beschermd wonen

Beschermd Wonen en Opvang betreft mensen met een psychische beperking die 24 uur toezicht nodig hebben. De uitvoering van dit onderdeel is tijdelijk opgedragen aan centrumgemeenten. Maasdiel is aangesloten bij centrumgemeente Den Bosch. Het streven is dat in 2020 elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor beschermd wonen en opvang, en dat er niet langer sprake is van een centrumgemeente. Den Bosch neemt het voortouw in deze ontwikkeling.

Gemeenten Zaltbommel en Maasdriel gaan samen met zorgaanbieders, woningcorporaties en huurdersverenigingen onderzoeken hoe wij beschermde woonvormen kunnen ontwikkelen en daarnaast een evenwichtige leefomgeving kunnen behouden. Daarvoor is nodig dat we inventariseren wat de huidige en de toekomstige vraag is en welke woonvormen kunnen worden aangeboden.

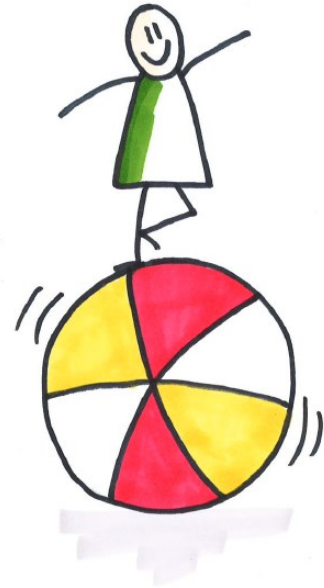
Langer zelfstandig thuis wonen

De opgave is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. Ouderen in onze gemeente geven zelf ook aan dit graag te willen, ondanks dat ze toenemende lichamelijke beperkingen zullen ervaren. Zorg aan hen wordt meer buiten de muren van een zorginstelling (extramuraal) geboden in plaats van binnen die muren (intramuraal), kortom: bij mensen thuis.

De gemeente ziet het als belangrijke taak om inwoners ervan bewust te maken dat ze langer zelfstandig thuis moeten wonen, en ze te wijzen op mogelijkheden om tijdig woningaanpassingen of zorg thuis te organiseren of te financieren.

Gemeente Maasdriel heeft als regie-instrument de Woonvisie Bommelerwaard 2016-2020. Eén van de onderwerpen uit de woonvisie heeft betrekking op Wonen, Welzijn en Zorg. Gemeente Maasdriel geeft uitvoering aan de Woonvisie Bommelerwaard en heeft prestatieafspraken gemaakt met betrokken organisaties. De onderwerpen die op de agenda staan zijn:

- Onderzoek match vraag en aanbod;
- Samenwerking zoeken met zorgaanbieders;
- Preventief optreden;
- Informeren over het aanpassen van bestaande woning;
- Ontwikkelen van ontmoetingsruimten.

Veilig Thuis

Maasdriel is verantwoordelijk geworden voor zorg voor de meest kwetsbare groepen in onze samenleving: volwassenen en jeugdigen die te maken krijgen met agressie, (seksueel) geweld of verwaarlozing in huiselijke kring. Wanneer veiligheid in het geding is, wordt een melding gedaan bij Veilig Thuis. Veilig Thuis is een regionale organisatie onder leiding van de GGD die onderzoek doet en hulp organiseert. Die hulp wordt zo mogelijk binnen de lokale infrastructuur van de gemeenten geboden. Zo nodig op andere wijze, bijvoorbeeld in de vorm van crisisplaatsing. De bemoeienis van Veilig Thuis is altijd tijdelijk. Zodra het mogelijk is wordt 'afgeschaald', dat betekent dat het gebiedsteam de verantwoordelijkheid weer overneemt. Na een periode onder verhoogd toezicht te hebben gewerkt door de Inspectie, functioneert Veilig Thuis nu naar behoren. Het is wel zaak dat de gemeente betrokken blijft

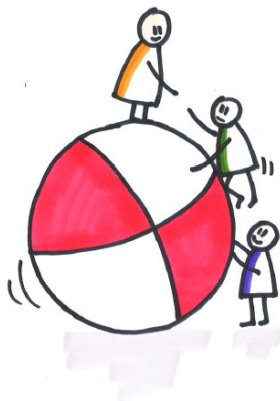
bij de ontwikkelingen van Veilig Thuis via de GGD zodat de overgangen voor cliënten tussen Veilig Thuis en het gebiedsteam soepel blijft verlopen.

4.2 Betrokken inwoners

Mantelzorgers

Mantelzorgers zijn mensen die langdurig zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun omgeving. We spreken over een mantelzorger wanneer iemand meer dan acht uur per week en langer dan drie maanden voor een naaste zorgt. Binnen de gemeente is hier al veel aandacht voor. Samen met de SWB zorgen we dat mantelzorgers geïnformeerd, ondersteund en gewaardeerd worden.

De mantelzorger is een onmisbare schakel in het houdbaar maken en houden van de zorgstructuur. Gemeente Maasdriel wil zich de komende periode richten op de mantelzorgers door ze actief te benaderen, hun inzet te waarderen en om dreigende overbelasting bij mantelzorgers vroeg te signaleren en ondersteuning aan te bieden. Als gemeente gaan we hierop sterker inzetten en daarvoor het mantelzorgbeleid door ontwikkelen. In het mantelzorgbeleid wordt aangegeven hoe Maasdriel vorm geeft aan mantelzorgondersteuning.

Vrijwilligers en actieve inwoners

Vrijwilligers dragen bij aan het versterken van de zelfredzaamheid, aan de participatie van burgers in de maatschappij en zij bieden ondersteuning aan mantelzorgers. Het beroep op vrijwilligers is met de veranderingen in het sociaal domein groter geworden.

Maasdriel wil de vrijwilligers en de professionals in de zorg dichter bij elkaar brengen waardoor ze in staat zijn om goed samen en in elkaars verlengde te werken. Waardering zorgt er, als vorm van stimulans, voor dat vrijwilligers zich blijvend willen inzetten, omdat ze zien dat hun inzet op waarde wordt geschat. Vaak gebeurt dit vanuit het (georganiseerd) verband van waaruit de vrijwillige inzet wordt gepleegd.

De gemeente heeft de rol om vrijwilligers te stimuleren, waarderen en faciliteren. Hiervoor gaat de gemeente een nota vrijwilligersbeleid ontwikkelen om de wijze waarop de gemeente dit aanpakt vast te leggen.

4.3 Inwonerbetrokkenheid

Sinds de start van de Wmo in 2007 is het gebruikelijk dat gemeenten een adviesraad hebben die hen gevraagd en ongevraagd advies geven over beleid en uitvoering op het terrein van de Wmo. Met de komst van de Wmo 2015 en de Jeugdwet is deze lijn voortgezet. Maasdriel heeft een Participatieraad en Zaltbommel heeft een Wmo-adviesraad.

Er is sprake van toenemende samenwerking tussen Maasdriel en Zaltbommel op het terrein van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Vanaf 2018 sluiten beide gemeenten samen dezelfde contracten met zorgaanbieders voor Wmo-diensten en jeugdzorg. Ook binnen het minimabeleid werken Maasdriel en Zaltbommel nauw samen: de nota Minimabeleid 2018-2020 is gezamenlijk opgesteld en Maasdriel voert de instrumenten uit het minimabeleid uit ten behoeve van zowel Maasdriel als Zaltbommel (bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, maatschappelijke participatie). Daarom werken we momenteel aan één brede adviesraad Sociaal Domein voor beide gemeenten voor gevraagd en ongevraagd advies. Beide gemeenten vragen advies aan de Participatieraad en de Wmo adviesraad voor de verordening waarmee het functioneren van de brede adviesraad wordt geregeld.

De brede adviesraad Sociaal Domein gaat van start in 2018 en zal in eerste instantie bestaan uit vertegenwoordigers van de bestaande raden.

We willen toe naar een situatie waarin ook de cliëntenraden uit beide gemeenten vertegenwoordigd zullen zijn in de brede adviesraad. Dit is van belang om te zorgen dat de afnemers van zorg ook een stem krijgen in beleidszaken. Cliëntenraden houden zich meestal alleen bezig met advies over de zorgorganisatie waarbij zij zijn betrokken. Daarnaast ligt hier een kans om in de brede adviesraad ook

mensen op te nemen die doelgroepen kunnen vertegenwoordigen die vaak niet gehoord worden omdat hun aantallen erg klein zijn. Denk aan mensen met een zintuiglijke beperking.

4.4 VN-verdrag Handicap

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking (kort genoemd VN-verdrag handicap) trad in juli 2016 in Nederland in werking. Uitgangspunt van het VN-verdrag is dat mensen met een beperking volwaardig mee moeten kunnen doen in de samenleving en dat overheden dit moeten bevorderen. Wij verwachten dat de toekomstige brede adviesraad de gemeente scherp zal houden om dit verdrag goed na te leven.

5. Instrumenten

5.1 Communicatie

Een veelgehoorde vraag bij het gebiedsteam is: 'ik weet niet waar ik moet zijn om antwoord te krijgen op mijn vraag'. Regie bij de inwoners betekent ook dat wij het mogelijk maken dat inwoners informatie zelfstandig kunnen vinden. Inwoners weten nu niet goed waarvoor ze bij de gemeente terecht kunnen en ook niet wat er allemaal te vinden is in de gemeente.

Daarnaast horen we van onze maatschappelijke partners dat zij niet goed op de hoogte zijn van de beleidsontwikkelingen in Maasdriel. Daarom gaan we meer samenwerken, overleggen en uitleggen aan de maatschappelijke organisaties. Dat doen we door bijeenkomsten te organiseren en voortgangsgesprekken te voeren. Sterk sociaal beleid is immers mede afhankelijk van de uitvoering door de maatschappelijke partners.

5.2 Sociale kaart

Een sociale kaart moet antwoord geven op de vraag welke sociale voorzieningen beschikbaar zijn in Maasdriel, zowel voorzieningen van de gemeente als van andere organisaties. Het gaat om informatie over voorzieningen die algemeen toegankelijk zijn of voor een specifieke doelgroep. Het gaat ook om informatie over zorgvoorzieningen waar particulieren gebruik van kunnen maken (zonder doorverwijzing) plus informatie over zorgvoorzieningen waarvoor wel een doorverwijzing nodig is. Een zelfredzame inwoner kan op basis van deze informatie zelf de ondersteuning vinden die hij, of zijn mantelzorger, nodig heeft, of kan zijn vraag scherper krijgen zodat hij zich goed geïnformeerd kan wenden tot een organisatie als de SWB of het gebiedsteam.

5.3 Subsidieregelingen

Een belangrijk instrument om nieuwe algemene voorzieningen te stimuleren zijn de subsidieregelingen. In 2017 zijn alle subsidieregelingen vernieuwd. Het uitgangspunt is dat stichtingen en verenigingen voortaan subsidie kunnen krijgen voor activiteiten die ze organiseren (dus geen instandhoudingssubsidie).

Er zijn twee nieuwe subsidieregelingen gemaakt. De eerste heet "Goed idee, doe er iets mee" en is bedoeld om bewonersinitiatieven te ondersteunen. Hier ligt een link met het programma Krachtige Kernen. De tweede is een subsidieregeling voor maatschappelijke organisaties om hen te stimuleren nieuwe algemene voorzieningen te ontwikkelen samen met inwoners. Het budget van de maatschappelijke organisaties die al jaarlijks een subsidie ontvangen van Maasdriel is hierin opgenomen. Er is in de begroting ruimte gevraagd om in samenwerking met de huidige maatschappelijke organisaties te werken aan de ontwikkeling van algemene voorzieningen.

Op deze manier kunnen de subsidieregelingen een beter instrument worden voor de transformatie. Naast het in stand houden en verbeteren van de sociale en culturele infrastructuur, kunnen subsidies nu ook worden aangevraagd voor leefbaarheid en algemene voorzieningen in de kernen van Maasdriel. De subsidieregelingen voor de nieuwe doelen leefbaarheid en algemene voorzieningen kunnen naast de andere subsidieregelingen worden gebruikt, zodat stichtingen en verenigingen naast hun hoofdactiviteiten ook nieuwe activiteiten kunnen gaan ontplooiën voor nieuwe doelgroepen.

5.4 Lokaal inkopen van zorg

Een randvoorwaarde voor het verlenen van goede zorg op maat is het inkopen van zorg bij zorgaanbieders.

Tot en met 2017 heeft Maasdriel gebruik gemaakt van de contracten die in de regio Rivierenland zijn voorbereid en waarvoor de regio het relatiemanagement verzorgt. Maasdriel en Zaltbommel gaan per 1 januari 2018 zelf zorg inkopen en zelf het relatiemanagement doen voor de dienstverlening voor de WMO en Jeugdwet. Beide gemeenten zijn er van overtuigd dat:

- Hierdoor meer kwaliteit kan worden geleverd;
- Korte lijntjes met de zorgaanbieder zal resulteren in het snel oplossen van problemen;

- Keuzemogelijkheid voor cliënten in zorgaanbieders dichtbij huis hierdoor makkelijker is te realiseren;
- Resultaatgericht werken, innovatie en het organiseren van slimmere zorg hierdoor makkelijker kan worden bereikt;

Huishoudelijke Hulp (Wmo)

Voor het contract huishoudelijke hulp heeft Maasdriel al in mei 2017 de samenwerking gezocht met Zaltbommel. De dienstverlening in dit contract is gegroepeerd in modules die naar behoefte kunnen worden gestapeld. Bij de normering van tijd voor deze modules wordt gebruik gemaakt van een normenkader dat onafhankelijk is getoetst. Daarnaast is nu aandacht voor regie voeren voor elke cliënt ingebouwd. Voorheen moest hiervoor apart worden geïndiceerd (heette HH2). Dit heeft ook als voordeel dat signalen over wijzigingen in de situatie van de cliënt nu actief worden genoteerd en doorgegeven aan het gebiedsteam. Dit is een belangrijke kwaliteitsverbetering die het mogelijk maakt voor het gebiedsteam om snel te acteren indien nodig.

Hulpmiddelen (Wmo)

Sinds 2007 zijn gemeenten al verantwoordelijk voor hulpmiddelen zoals een scootmobiel of een rolstoel. De verstrekking van de hulpmiddelen is erop gericht de cliënt in staat te stellen tot zelfredzaamheid en/of participatie, zodat de cliënt zo lang mogelijk in de eigen omgeving kan blijven wonen. Hulpmiddelen worden altijd als een individuele voorziening verstrekt, dus na indicatie door het gebiedsteam. In 2017 is als proef gewerkt met een contract waarin nieuwe hulpmiddelen worden gehuurd in plaats van gekocht. Met de leverancier hebben we leveringsproblemen gehad, maar het huren van de hulpmiddelen is wel bevallen. Samen met Zaltbommel is een Europese aanbesteding in voorbereiding om vanaf 1 april 2018 een nieuwe overeenkomst te hebben met een leverancier.

5.5 Vervoersvoorziening

De gemeente ondersteunt mensen die niet zelfstandig kunnen reizen. Mensen die niet in staat zijn van het reguliere openbaar vervoer gebruik te maken, kunnen een Regiotaxipas aanvragen waarmee voor een gereduceerd tarief kan worden gereisd. Sinds 2017 maakt regio Rivierenland gebruik van een nieuwe aanbieder. Eind 2017 start een evaluatie. Daarin zal vooral aandacht worden besteed aan de keuze van de puntbestemmingen (geselecteerde bestemmingen zoals het ziekenhuis Tiel die verder weg liggen dan 25 km, waarnaar voor gereduceerd tarief kan worden gereisd.)

Daarnaast wordt vanaf het najaar 2017 de mogelijkheid bekeken of andere vormen van doelgroepenvervoer, zoals leerlingenvervoer, kunnen worden ingepast.

De Regiotaxi wordt thans met een provinciale subsidie uitgevoerd. Deze subsidie loopt echter af met ingang van 2019. Regio Rivierenland gaat samen met de provincie de (financiële) mogelijkheden voor het vervolg van de Regiotaxi verkennen.

5.6 Meerkosten chronisch zieken of beperkingen

Een instrument om maatschappelijke participatie te bevorderen voor een specifieke doelgroep is de regeling meerkosten voor mensen met een chronische ziekte en/of beperking. Wij integreren deze regeling in de regelingen voor inwoners die leven van een minimuminkomen. Er is een voorstel uitgewerkt om de doelgroep via een collectieve zorgverzekering te compenseren. Hier wordt vanaf 2018 uitvoering aan gegeven.

5.7 Resultaatmeting

Cliëntervaringsonderzoek

De gemeente voert jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek uit onder de inwoners die een beroep doen op de Wmo en de Jeugdzorg. Dit onderzoek is verplicht en hiervoor is een gestandaardiseerde vragenlijst ontwikkeld. Maasdriel gaat samen met de Participatieraad de gestandaardiseerde vragenlijst uitbreiden om te komen tot concrete indicatoren voor het meten van de kwaliteit en het resultaat. We bekijken de mogelijkheden om hierin samen met Zaltbommel op te trekken.

Resultaatmeting

Er is een wettelijke verplichting om in de beleidsnota's Wmo en Jeugd op te nemen voor welke doelgroep en hoe in de beleidsperiode jaarlijks zal worden gewerkt aan het meten van resultaten. Een resultaatmeting bestaat uit twee onderdelen: een verantwoording over een afgesproken resultaat door zorgaanbieders en een meting over het resultaat onder cliënten van dezelfde zorgaanbieders (cliëntervaringsonderzoek). Omdat wij vanaf 2018 het relatiemanagement met de zorgaanbieders zelf kunnen inrichten kunnen we werk gaan maken van resultaatmeting. Dit doen we dan in samenwerking met Zaltbommel. In 2018 wordt dit nader uitgewerkt.

Benchmark

Voor alle gemeenten zijn resultaten over zorggebruik te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Ook de site van Kinderen-in-tel levert vergelijkingsinformatie. Maasdriel maakt al jaren gebruik van de benchmark Wmo van BMC. Daarin worden alle gemeenten vergeleken die bij BMC het onderzoek laten doen. We lopen er steeds meer tegenaan dat de bestaande benchmark te weinig specifieke informatie oplevert. Het blijft steken in gemeenschappen. In relatie tot de rapportages over het sociaal domein (zie hieronder) zien wij meer mogelijkheden in het ontsluiten van de database met onze eigen informatie van Maasdriel en Zaltbommel.

5.8 Rapportages Sociaal Domein

De uitgaven van de individuele maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo en de Jeugdwet, plus de zorgproducten in het kader van de Participatiewet leggen bij elkaar een groot beslag op de gemeentelijke middelen. Het is daarom noodzakelijk om te monitoren hoeveel inwoners gebruik maken van deze voorzieningen en hoe hoog de uitgaven zijn. Vanaf 2016 wordt gewerkt met kwartaalrapportages Sociaal Domein die ter informatie worden aangeboden aan de raad. De rapportages worden door de raadsleden positief ontvangen.

De rapportages geven nu geen mogelijkheden voor bijsturing van beleid. Het is ook de vraag of dat kan. Als de gemeente vaststelt dat een zorgvraag van een inwoner moet worden gecompenseerd, dan moet die zorg worden geleverd, ook als er geen budget meer is. De Wmo en de Jeugdwet zijn zogenaamde openeindregelingen. Het totaal van de uitgaven van Wmo en Jeugdwet is een graadmeter voor de realisatie van de ambitie om de inzet van middelen te verleggen van zware zorg naar algemene voorzieningen. Het realiseren van deze ambitie kost vele jaren en is niet zichtbaar te maken in kwartaalrapportages. Toch kunnen we meer monitoren dan nu gebeurt. Daarvoor is het nodig dat er keuzes worden gemaakt waarop moet worden gemonitord en met welk doel. Daarna moeten de ICT- en administratieve systemen zo worden ingericht dat de gewenste informatie geleverd kan worden.

Omdat we samen met Zaltbommel gaan inkopen ligt het voor de hand dat we gaan verkennen of we ook samen kunnen monitoren en rapporteren. In Maasdriel wordt gezocht naar mogelijkheden om meer beeld te krijgen van cliënten en de voorzieningen die zij gebruiken en de verschuivingen daarbinnen. In combinatie met het zorggebruik per zorgaanbieder kan dit input opleveren voor gesprekken met zorgaanbieders over hun aanbod en mogelijke innovaties. Het kan ons ook zicht bieden op de zeer complexe situaties zodat daar gericht naar betere oplossingen gezocht kan worden. Het bijsturen op basis van de monitoring moet dan eerder gezocht worden in innovaties dan in het verminderen van zorg.

Naast de cijfers is het van belang om verhalen te delen met raadsleden over de problemen waar het gebiedsteam mee wordt geconfronteerd en over de oplossingen die worden gevonden. Die verhalen illustreren de noodzaak van zorg en ondersteuning plus het vermogen van mensen om zichzelf en anderen te helpen. Ze geven een indicatie van de kwaliteit van de dienstverlening die door ons gebiedsteam wordt geleverd. Ze geven ook een indicatie van de leemten die we nog moeten vullen met andere zorg of met algemene voorzieningen. Door het organiseren van informatieavonden Sociaal Domein nemen wij de raadsleden mee in de verhalen achter de cijfers.

5.9 Bekostiging van oud en nieuw beleid

De nieuwe manier van werken zoals beschreven in deze beleidsnota kost extra inspanning van alle betrokken partijen. Voor een belangrijk deel kan al die inspanning worden gefinancierd uit bestaande budgetten. Voor nieuwe ontwikkelingen verwachten we dat aanloopkosten extra vergoed moeten worden. Uiteindelijk moeten nieuwe algemene voorzieningen leiden tot een besparing op de zorguitgaven. In deze beleidsnota is geen financiële paragraaf opgenomen. In deze nota worden de ontwikkelingen en voornemens geschetst. Voor een aantal onderdelen volgen uitvoeringsnotities of aparte beleidsnotities waarin concreet wordt aangegeven wat er wordt gedaan en hoe dat zal worden gefinancierd.

Team Beleid & Regie
November 2017

Kerkstraat 45
5331 CB Kerkdriel
T: 14 0418
E: info@maasdriel.nl
www.maasdriel.nl

